

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 27. april 2022

Sak

2022/0394 Akerselvns Baatforening - 997 907 973 – klager over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

Akerselvns Baatforening (klager) søkte 31. august 2021 om merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner for regnskapsåret 2020. Søknadsbeløpet gjaldt et kompensasjonsbeløp på 102 718 kroner etter forenklet modell.

Lotteritilsynet avslo søknaden 16. desember 2021, med den begrunnelse at klagers kostnader dekker det som normalt anses å være kostnader av privat karakter og at klager ikke har avgrenset for slike kostnader.

Klager påklaget vedtaket 20. desember 2021. Klager viser til at forskriften ikke nevner båtforeninger eksplisitt og at Lotteritilsynet med sin tolkning definerer båtforeninger ut av frivilligheten. Klager leier sitt areal av Oslo kommune, og området er åpent for alle i tillegg til at klager tilbyr gjesteplasser. Båtplassene i foreningen er ikke private og medlemmene eier ikke disse. Medlemskapet gir bare en bruksrett og medlemskap er åpent for alle. Klager viser videre til at sammenlignbare foreninger som Norges Jeger- og Fiskeforbund, Norges Bilsportforbund og Det frivillige skyttervesen kan søke på ordningen. Det er normalt utøveren som bekoster sin fritidsaktivitet og betaler sin medlemskontingent til en forening for å få tilgang til anlegget hvor aktiviteten utøves, enten det er ett idrettsanlegg, en skytebane, en bane for motorsport eller en båthavn. Klager viser også til etiske retningslinjer for statstjenesten og forvaltningsloven. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 16. mars 2022 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget for ordningen er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet, og den skal kompensere for kostnader frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.

Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav d at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon til virksomheter «som kommer en lukket krets til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter».

Etter forskriften § 5 niende ledd er det søkeren selv som må foreta en avgrensning av hvilke kostnader som skal være med i søknaden, dersom organisasjonen også driver virksomhet som faller utenfor ordningen. Dette kan gjøres «gjennom organisatoriske eller økonomiske skillelinjer innenfor den enkelte organisasjon». Dersom søkeren ikke har foretatt en slik avgrensning, følger det av bestemmelsen at søknaden etter en totalvurdering kan avslås.

Forskriften § 6 bokstav a fastsetter at det ikke ytes kompensasjon for «kostnader eller anskaffelser som faller utenfor den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten eller er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd». Ved søknad etter forenklet modell følger det av forskriften § 7 at søknadsgrunnlaget skal beregnes av «totale driftskostnader etter avgrensning og poster det skal gjøres fradrag for, jf. andre ledd og § 6».

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Akerselvens Baatforening sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 16. desember 2021 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2020.

Det følger av klagers vedtekter § 1, bokstav b, at «Akerselven Baatforening er en allmenntilgjengelig, demokratisk og ikke-kommersiell forening med formål å legge forholdene til rette for utøvelse av et bærekraftig fritidsliv med grunnlag i medlemmenes interesse for båtliv og tilknytning til sjøen.»

Den skal ut fra dette:

- I) - Sikre tilgang til nødvendige og hensiktsmessige havner og opplagsplasser, samt forestå nødvendig administrasjon og forvaltning av plasser og tilhørende anlegg som foreningen til enhver tid disponerer.
- II) - Medvirke til å sikre, samt utvide friarealer ved sjøen og innenfor det område som primært utgjør medlemmenes utfarts- og interesseområde
- III) - Bekjempe forurensning av sjøen
- IV) - Bidra til økt sikkerhet på sjøen»

Hovedaktiviteten er ifølge egenerklæringsskjemaet drift av småbåthavn og opplagsplass for småbåter.

Klagers regnskap viser kostnader til godtgjørelse til medlemmer, administrasjon og kontor, honorar til eksterne, forsikringer, feste- og arealavgifter, vann og renovasjon, strøm, vedlikehold, drift og anskaffelser.

Frivillige organisasjoner kan få merverdiavgiftskompensasjon, jf. forskriften § 3 første ledd, men etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav d faller «virksomhet som kommer en lukket krets til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter» utenfor kompensasjonsordningen.

I Kulturdepartementets høringsnotat til gjeldende forskrift § 3 bokstav d), pkt. 2.4.2, er det uttalt at:

«Kostnader forbundet med å eie og drifte en båt herunder kostnader med båt plass anses for å være av privatøkonomisk interesse og et behov av privat karakter. En båtforening som disponerer friareal som ikke er åpen for allmennheten skal ikke motta kompensasjon. En båtforening kan imidlertid motta kompensasjon for kostnader knyttet til den øvrige virksomheten i foreningen så lenge kravene i forskriften er oppfylt. Tilsvarende skal en båtforening som legger til rette for aktivitet i sjøen ved at ikke-medlemmer også kan bruke området kunne søke kompensasjon for kostnader som ikke er knyttet til å tilby båtplasser til medlemmer.»

I lys av ordlyden i forskriften § 3 bokstav d) og uttalelsen i høringsnotatet, er Lotterinemnda av den oppfatning at foreningens kostnader er knyttet til vedlikehold og drift av båt- og lagringsplass som brukes og disponeres av båtforeningens medlemmer, som er kostnader som normalt anses for å være av privat karakter som ikke gir grunnlag for merverdiavgiftskompensasjon, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav d. At slike kostnader kan gi visse positive ringvirkninger for andre enn organisasjonens medlemmer, endrer ikke på Lotterinemndas vurdering at de nevnte kostnadene er av privat karakter. Det er heller ikke avgjørende at medlemmene i foreningen har en bruksrett til båtplassene og ikke en eiendomsrett, så lenge det er medlemmene som disponerer plassene. Lotterinemnda viser til sammenligning til Lotterinemndas vedtak i sak 2020/266 og 2020/349.

Klager skal i søknadsgrunnlaget gjøre avgrensinger for kostnader knyttet til å eie og drifte båt, som er kostnader av privat karakter etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav d. Det følger av forskriften § 5 niende ledd at klager selv skal foreta en avgrensning i søknaden for virksomhet som faller utenfor kompensasjonsordningen. Som det videre fremgår av forskriften § 7, skal søknadsbeløpet da beregnes på grunnlag av totale driftskostnader etter avgrensninger i søknadsgrunnlaget, slik dette er oppstilt i § 6, herunder bokstav a, jf. § 3 tredje ledd, og etter fradrag som angitt i § 7 andre ledd.

Klager har ikke foretatt en avgrensning gjennom organisatoriske eller økonomiske skillelinjer for kostnader av privat karakter, jf. forskriften § 5 niende ledd, og kan etter en totalvurdering få avslag på søknaden, jf. forskriften § 5 niende ledd tredje punktum. Lotterinemnda er enig med tilsynet i at søknaden på denne bakgrunn skal avslås i sin helhet.

Klager har vist til at sammenslutninger under Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Bilsportforbund og Det frivillige skyttervesen kan søke ordningen, og at disse ikke skiller seg fra båtforeninger når det gjelder frivillighet. Lotterinemnda bemerker at i alle tilfeller hvor det søkes om merverdiavgiftskompensasjon, må vilkårene i forskriften være oppfylt. Dette gjelder for samtlige søkere, uavhengig av hva slags type forening som søker. Det må i den enkelte sak utføres en konkret vurdering, og utfallet av søknaden vil bero på om forskriftens krav er oppfylt.

Lotterinemnda gjennomgikk Lotteritilsynets praksis i flere relevante saker i sak 2020/349 og kom til at det ikke var foretatt noen form for usaklig forskjellsbehandling av båtforeningene sammenlignet med andre frivillige organisasjoner. Nemnda legger dette til grunn og har kommet til at klagers anførsel om forskjellsbehandling ikke fører frem.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk